

Тема лекції:

Цілі та цінності освіти

**Ідеали та результати
освіти**

АКСІОЛОГІЯ

(від грец. “аксія” цінність, логос – вчення)

**філософське вчення про цінності як
смыслеутворююче підґрунтя людського буття, що
впливає на спрямованість та умотивованість
життя людини, її діяльності,
конкретних дій і вчинків**

- **Головним завданням аксіології є**

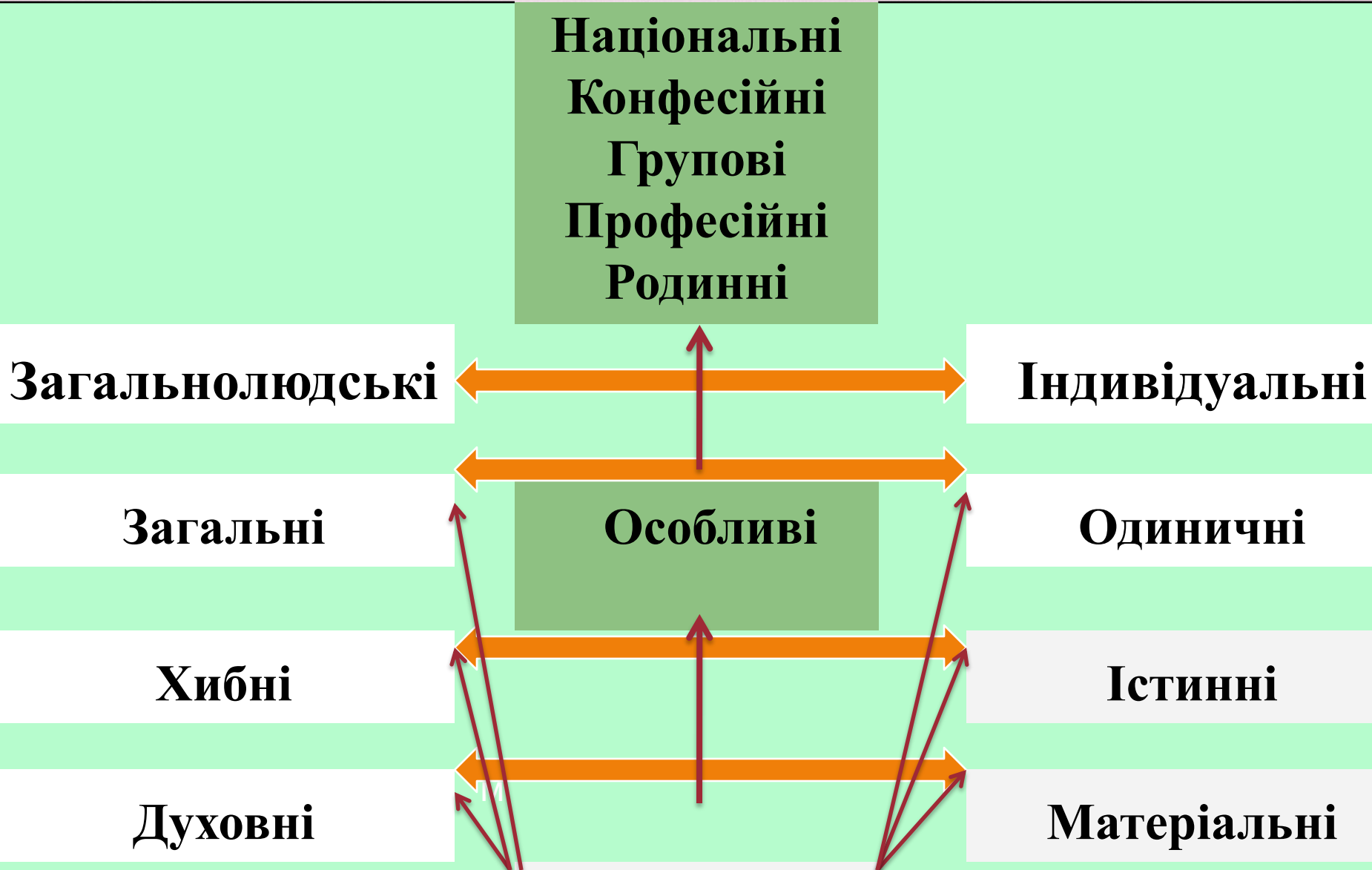
**визначення місця цінностей у структурі
людського буття та їх
відношення до дійсності**

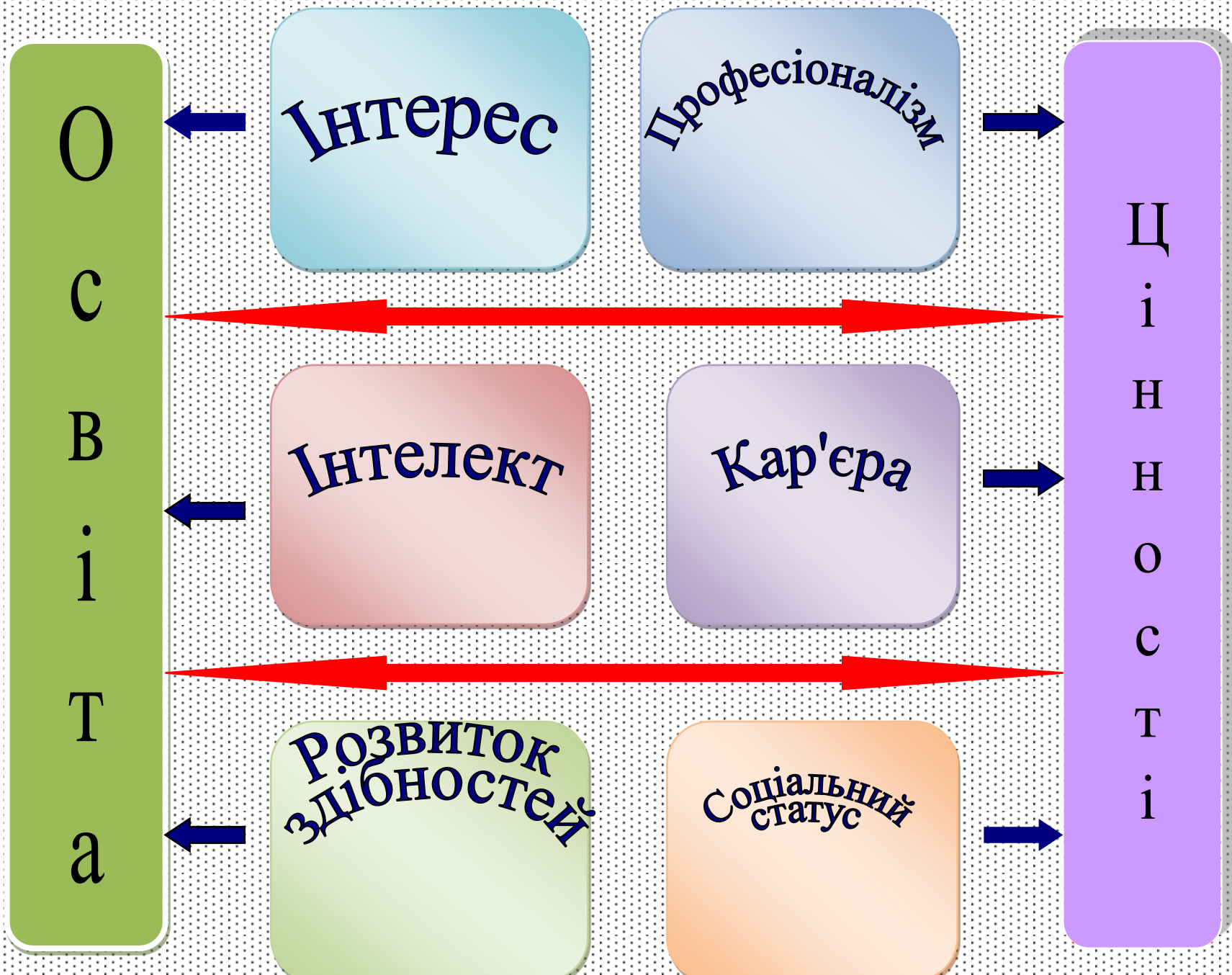
Поняття “цінність”

вказує на
особливу
значимість для
людини усього
того, що
визначено нею як
цінність

Класифікація цінностей

О
С
В
і
Т
а

Інтерес

Професіоналізм

Інтелект

Кар'єра

Розвиток
здібностей

Соціальний
статус

Ц
і
Н
Н
О
С
Т
і

Іде́ал (лат. *idealis* від грец. *ἰδέα* — образ, ідея, пор. також ейдос)

- вища цінність;
- якнайкращий, завершений стан того або іншого явища;
- зразок особистих якостей, здібностей;
- вища норма етичної особи;
- вищий ступінь етичного уявлення про благо і належність;
- досконалість у відносинах між людьми; найбільш довершений устрій суспільства

Ідеал освіченості —

це бажаний образ
освіченої людини, якій притаманні
певні якості, що мають нормативний
характер і визначають спосіб її
життєдіяльності

Ідеал освіченості

	Ідеал	Провідна риса	Моральні якості	Тривалість освіти	Нові освітні ідеї
КОНФУЦІЙ	Шляхетний муж	Усвідомлення власного морального шляху	Людинолюбство. Золоте правило моралі	Упродовж життя	Безперервність освіти. Ідеї учителя, єдності навчання і виховання
СОКРАТ	Знаючий благо	Самопізнання	Безкорисливе служіння істині. Нічого понад міру	...Знаю, що нічого не знаю...	Суб'єкт – суб'єктна освіта. Діалогічний метод. Духовне народження
ПЛАТОН	Мудрець-філософ	Пізнаючий Ідею	Добродіяння: стриманість, мужність, мудрість	Постійне прагнення пізнати прекрасне	Освіта як цінність. Якість освіти. Базова філософська освіта. Інтелектуалізований правитель
АРІСТОТЕЛЬ	Гармонійно розвинений громадянин	Природо-відповідність	Поєднання інтелекту і чеснот	Виховання дитини починається з батьків	Законодавство про виховання. Виховання – загальнодержавна справа

Номо educatus – людина освічена

Номо educatus – людина освічена

Результат природно-біологічного, соціального, інтелектуального та духовного розвитку

Розуміє світ на наукову та духовному рівнях

Володіє системними знаннями про цілісність та єдність світу - людинобіосфероцентризм

Усвідомлює свою відповідальність та взаємодіє зі світом на основі сталих цінностей

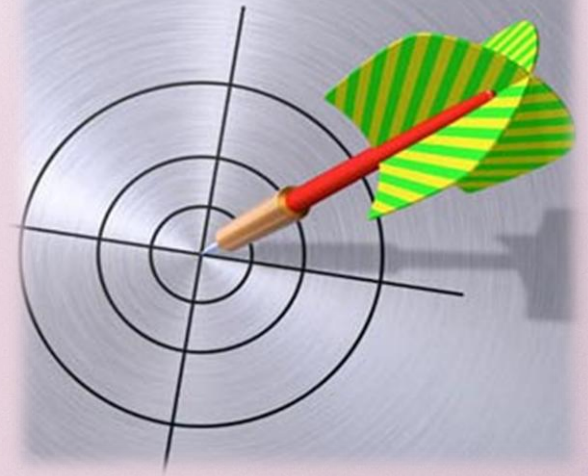
Має власну світоглядну і життєву позицію

Освіченість -

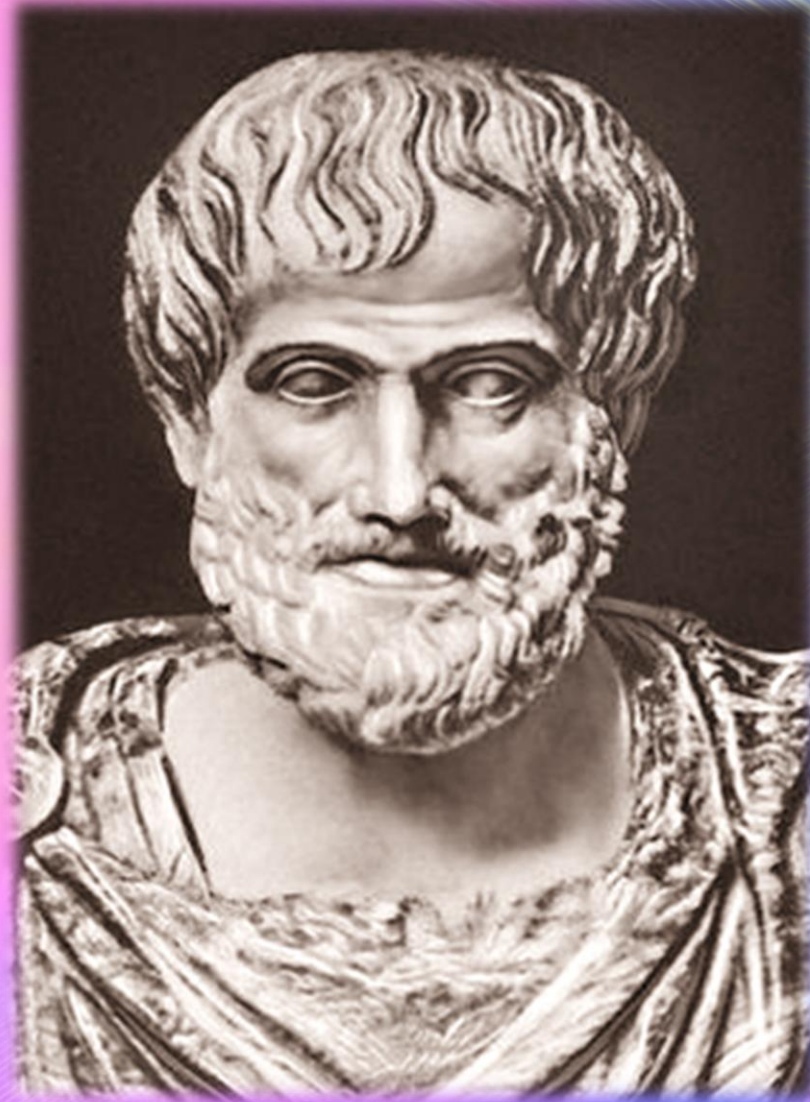

результат інтелектуально-духовних та фізичних зусиль людини, спрямованих на виявлення та удосконалення свого Я на основі постійної взаємодії зі світом, життєвого та науково - пізнавального досвіду, що завершується формуванням особистісно значущих цінностей, світогляду та компетенцій

Цілі освіти

- **Ціль** – (від грец. *telos* – результат) усвідомлене передбачення результату діяльності.
- **Цілі освіти** це ідеальні прогнозовані результати освітньої діяльності.
- **Ціль освіти** це завжди відповідний ідеал **ЛЮДИНИ**.
- **Цілі освіти** конкретизуються через завдання.

**“Те, ради чого” -
Арістотель**

Групи цілей освіти

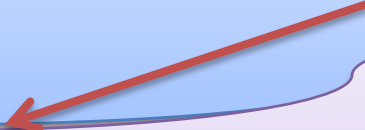
«Формуючі» –

пов'язані з трансляцією й освоєнням сукупного досвіду, що забезпечують необхідну суспільству, державі, соціальному інституту або соціальній групі соціально-особистісні досягнення учнів

«Розвиваючі» –

припускають вирішення завдання вільного розгортання (розвитку й реалізації) задатків і схильностей індивіда з тим або іншим ступенем розвитку (або зовсім без нього) особливостей, потреб і можливостей соціального середовища

Належність до певної системи цінностей допомагає визначити парадигму розвитку освіти.

Парадигма - це система теоретичних, методологічних та аксіологічних настанов, прийнятих науковим співтовариством у якості зразка вирішення наукових проблем.

КОНСЕРВАТИЗМ І ЛІБЕРАЛІЗМ –
найбільш поширені парадигми освіти

Консервативні цінності в освіті

З найдавніших часів головна
мета консерватизму –

збереження і
трансляція цінностей
культури від
покоління до
покоління у їх
незмінній сутності.

Класичний реалізм

❖ Ідеалізації певного взірця, форми та його досягнення.

❖ Завдання загальної освіти - сформувані звичку набувати знання, використовувати і насолоджуватися ними

Есенціалізм –

(від латин, "essentia" – сутність) - одна з крайніх течій, обстоює необхідність збереження і передачі тих ідей, уявлень і практичного досвіду, які характеризували культуру в минулому.

Перенніалізм – (від латин, “perennia” – вічність)

абсолютизує цінності античної
і середньовічної культур,

вважаючи їх так само актуальними,
не підвладними часу і простору,

що стоять над історією, над
окремими культурами і відтак

є чи не єдиним надійним
підґрунтям, що визначає розвиток
особистості.

ІДЕАЛІЗМ –

РОЗГЛЯДАЄ ОСВІТУ ЯК ПРОЦЕС ВНУТРІШНЬОГО
ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ Й РОЗВИТКУ ПРИРОДИ
ДИТИНИ, ЇЇ САМОСВІДОМОСТІ ТА САМОВРЯДНОСТІ,
УДОСКОНАЛЕННЯ “Я”

Аналітична філософія

ГОЛОВНОЮ ЦІННІСТЮ
ОСВІТИ ВИЗНАЄ
РОЗВИТОК
РОЗУМОВИХ
ЗДІБНОСТЕЙ ЛЮДИНИ

Ліберальні цінності в освіті

Головна мета –
досягнення
самоусвідомлення
людиною
цінності своєї
особистості,
що є рушійною
силою розвитку її
власної природи

Експерименталізм
спирається на пошук провідної
діяльності, що забезпечує ясність і
глибину знань

Екзистенціалізм

(лат. *existentia*- існування)

ВИЗНАЄ ПРІОРИТЕТ
СВОБОДИ І
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
СВІДОМОГО
СУБ'ЄКТА,
ЯКИЙ
САМОСТІЙНО
ВИЗНАЧАЄ
ВІДНОШЕННЯ ДО
СВІТУ, ВЛАСНОЇ
ПЕРСОНИ ТА
ЗДІЙСНЮЄ ВИБІР

